

Ref 23

Uppgifter i en handling som ett kommunalförbund har fått för översättning från socialtjänsten i en av medlemskommunerna har inte ansetts omfattas av socialtjänstsekretess hos kommunalförbundet.

7 kap. 2 § och 26 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 26 mars 2024 följande dom (mål nr 7435-23).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess.

2. Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som för medlemmarnas räkning bedriver språktolk- och översättningsförmedling. A.J. begärde hos tolkförmedlingen att få ta del av en handling som tolkförmedlingen hade fått för översättning från socialtjänsten i en av medlemskommunerna. Begäran avslogs med motiveringen att handlingen omfattas av socialtjänstsekretess.

3. A.J. överklagade beslutet till Kammarrätten i Göteborg som avsåg överklagandet. Kammarrätten uttalade att när tolkförmedlingen översätter handlingar inom ramen för verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst bör översättningen anses utgöra sådan verksamhet, varför bestämmelsen om socialtjänstsekretess är tillämplig hos tolkförmedlingen.

Yrkanden m.m.

4. A.J. vidhåller sin begäran.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

5. Frågan i målet är om uppgifter i en handling som ett kommunalförbund har fått för översättning från socialtjänsten i en av medlemskommunerna omfattas av socialtjänstsekretess hos kommunalförbundet.

Rättslig reglering m.m.

6. Av 7 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) framgår att om en myndighet får en sekretessreglerad uppgift från en annan myndighet, gäller sekretess för uppgiften hos den mottagande myndigheten endast om sekretess följer av en primär sekretessbestämmelse som är tillämplig hos den mottagande myndigheten eller av en bestämmelse om överföring av sekretess.

7. Enligt 26 kap. 1 § första stycket gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Av andra stycket framgår att med socialtjänst förstås i lagen bl.a. verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

8. När Tolkförmedling Väst fick den aktuella handlingen från socialtjänsten i en av medlemskommunerna fick myndigheten sekretessreglerade uppgifter från en annan myndighet på det sätt som avses i 7 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen. För att uppgifterna ska kunna omfattas av sekretess hos tolkförmedlingen krävs därmed att det finns antingen en primär sekretessbestämmelse som är tillämplig hos tolkförmedlingen eller en bestämmelse om överföring av sekretess.

9. Tolkförmedlingen har avslagit A.J:s begäran med hänvisning till socialtjänstsekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Sådan sekretess gäller – såvitt nu är av intresse – inom verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst. Avgörande för frågan huruvida uppgifterna i den begärda handlingen kan omfattas av sekretess enligt den nämnda bestämmelsen är alltså om tolkförmedlingen kan anses bedriva sådan verksamhet.

10. Av tolkförmedlingens förbundsordning framgår att förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling. Den verksamhet som tolkförmedlingen bedriver utgör alltså inte verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst. Att den i målet aktuella handlingen härrör från sådan verksamhet saknar därvid betydelse. Detta innebär att bestämmelsen om socialtjänstsekretess inte är en primär sekretessbestämmelse för tolkförmedlingen.

11. Det finns inte heller någon bestämmelse om överföring av sekretess som innebär att bestämmelsen om socialtjänstsekretess ändå ska tillämpas av tolkförmedlingen. Mot den bakgrunden var det fel att neka ett utlämnande med stöd av 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

12. Uppgifterna i handlingen skulle dock kunna omfattas av sekretess enligt någon annan bestämmelse. Det ankommer på tolkförmedlingen att som första instans göra den prövningen. Underinstansernas avgöranden ska därför upphävas och målet visas åter till tolkförmedlingen för ny prövning.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och visar målet åter till Tolkförmedling Väst för ny prövning.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Baran, Asp, Haggren* och *Medin*. Föredragande var justitiesekreteraren *Mårten Olsson*.

Kammarrätten i Göteborg (2023-11-23, *Classon, Cedhagen [skiljaktig]* och *Rubenson*):

Sammanställning av översättningsärenden

A.J. har vid kontakt med Tolkförmedling Väst fått en sammanställning över inkomna översättningsärenden den 25 september 2023. Det saknas anledning att ifrågasätta att sammanställningen är riktig. Den omständigheten att A.J. vill ha sammanställningen i annan form innebär inte att hon har nekats sin rätt att ta del av sammanställningen. Överklagandet i denna del ska därför avvisas.

Den begärda handlingen

Enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen, OSL, gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men. Med socialtjänst förstås bland annat verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst.

Frågan i målet är om den begärda handlingen omfattas av sekretess enligt 26 kap. 1 § OSL trots att den har överlämnats för översättning från socialförvaltningen till tolkförmedlingen, som är en annan myndighet.

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL gäller för verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst och bestämmelsen i OSL begränsar inte sekretessen formellt till enbart den myndighet där socialtjänst normalt bedrivs. I praktiken bedrivs verksamheten visserligen hos kommunernas socialförvaltningar, men om det undantagsvis skulle förekomma att sådan verksamhet bedrivs även hos en annan myndighet omfattas den ändå av sekretessen.

Åtgärden att översätta en handling från ett språk till ett annat kan enligt kammarrättens mening inte anses vara en särskild verksamhet i den mening som avses i OSL. En översättare som inte arbetar hos en myndighet men som anlitas av en myndighet anses ha sådan anknytning till myndigheten att han eller hon kan sägas delta i myndighetens

verksamhet. Dessutom omfattas en översättare av tystnadsplikt i den utsträckning som anges i lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare. Om översättningen hade skett inom ramen för socialförvaltningens egen organisation hade det stått klart att översättningsarbetet ingår i den verksamhet som omfattas av sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL. Mot den nu angivna bakgrunden anser kammarrätten att det inte finns skäl att se saken på ett annat sätt när översättningen sker hos en annan myndighet.

När tolkförmedlingen översätter handlingar inom ramen för verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst bör översättningen alltså också anses utgöra sådan verksamhet. Bestämmelsen i 26 kap. 1 § OSL är därmed tillämplig hos tolkförmedlingen i denna situation.

Enligt kammarrättens bedömning står det inte klart att uppgifterna i den begärda handlingen kan röjas utan den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Handlingen ska därför inte lämnas ut.

– Kammarrätten avvisar yrkandet om att få ut en sammanställning av översättningsärenden.

Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

Cedhagen var skiljaktig och anförde bland annat följande.

Det överklagade beslutet avser en begäran om att få ta del av en handling som Tolkförmedling Väst fått från socialtjänsten i Trollhättans kommun, som var en allmän handling där, för översättning. Tolkförmedlingen omfattas, i egenskap av kommunalförbund, av regleringen av allmänna handlingar. Handlingen har vid tidpunkten för begäran förvarats hos tolkförmedlingen och den är att anse som inkommen dit. Handlingen fortsätter att vara allmän även efter att den har inkommit till tolkförmedlingen (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2019 ref. 24). Det är därmed fråga om en allmän handling som ska lämnas ut om den inte omfattas av sekretess.

För att handlingen ska omfattas av sekretess krävs enligt 7 kap. 2 § OSL att den omfattas av en primär sekretessbestämmelse som är tillämplig hos den mottagande myndigheten eller av en bestämmelse om överföring av sekretess.

Enligt det överklagade beslutet har tolkförmedlingen sekretessbelagt handlingen med stöd av 26 kap. 1 § OSL. Tolkförmedlingens ändamål är enligt dess förbundsordning att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling. Tolkförmedlingen bedriver inte verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst och har inte en verksamhet som innefattar omprövning av socialnämndens beslut eller har särskild tillsyn över nämndens verksamhet. Bestämmelsen i 26 kap. 1 § OSL är således inte en primär sekretessbestämmelse för tolkförmedlingen.

För att 26 kap. 1 § OSL ändå ska vara tillämplig krävs att det har skett en överföring av sekretess. Någon bestämmelse som innebär att 26 kap. 1 § OSL ska tillämpas i tolk- eller översättningsverksamhet finns inte. Sekretessen kan, enligt min mening, inte överföras utan lagstöd.

Jag anser därför, i motsats till majoriteten, att bestämmelsen i 26 kap. 1 § OSL inte är tillämplig på handlingen.